

Kritika - Bosszúangyal

IRODALOM

A Delta Vision kiadó 2016 áprilisában jelentette meg Malcolm J. Hunt regényét, a Bosszúangyalt. A kiadóra rá fért már egy regény, hiszen a legutóbbi (A korona árnyékában) már három éve jelent meg, és kívülről úgy nézett ki, hogy nemigen tud kiemelkedni a novelláskötetek - ráadásul pályázatos - és újrakiadások mocsarából. A részletes elemzés előtt annyit előre bocsájthatok, hogy megérte várni a kötetre - noha csak az év elején lehetett hallani róla ezt-azt.

A szerző eddig csak novellákkal próbálkozott (zömében a Deltánál), de nem sikerültek túl emlékezetesre, igaz, komoly kritika sem érte őket. A Bosszúangyal Malcolm J. Hunt első regénye, és kijelenthetem, hogy igazi, új minőségi mércét állított fel vele, magának és író-társainak is, amit ha sikerrel ugranak meg a jövőben, olvasóként mi igazán el leszünk kényeztetve. Bevallom, hogy erős fenntartásokkal kezdtem bele a kötetbe, a minimális, de kevés konkrétumot eláruló információszivárogtatás nem csinált túl nagy reklámot neki, és a szerzőtől, témától sem vártam túl sokat, de hatalmasat kellett csalódnom benne, a legpozitívabb irányban.

A Bosszúangyal kötet kívülről a jól megszokott DV minőséget hozza, a fehér gerincek után a teljes könyvet fedő kép lett a divat, ami szép külsőt kölcsönöz ennek a könyvnek is. A borítófestményt magyar festőt, Pozsgay Gyulát dicséri, ami értékét tovább növeli a szememben, hogy a kép nyilvánvalóan

ehhez a kötethez készült. Emellett még jó pillanatot is sikerült elkapnia, a történetekből megtudhatjuk, hogy a történet egyfajta csúcspontjában ábrázolja a főhőst. A „hamis MAGUS” logó sajnos nem változott, elégszer kielemeztem már, megemlíteni azonban muszáj. Érdekes, hogy az új divattól elszakadva Dr. Szép Árpád a régi időket idézve nem saját nevét, hanem írói álnevét szerepelteti a címlapon - bár ez számomra az eredeti okok tükrében kevésbé szimpatikus, ennyi szabadsága mégis csak lehet.

Tovább lapozva is érdekes dolgokat tapasztalhat az olvasó: mintha kicsit mindenki visszaült volna a helyére a kiadónál - és az eredményt szemlélve nagyon jól tette ezt. A kötetnek rendes szerkesztője van, ráadásul csak egy, aki nem akar novellát írni, hanem azt csinálja, amit kell, nincsenek koloncként a nevek közé rángatott tiszteletbeli szerkesztők, konzultánsok sem. Azért egy sorozatszerkesztő mégiscsak bekerült, bárkit is takarjon Igrain Reval „agyonhasznált” neve, de hogy mi számít sorozatnak, az rejtély. A novelláskötetek után, amik mellelleg több-kevesebb hajlandósággal a Legendák és enigmák nevű sorozatot is folytatják, most ide is bekerült a sorozatszerkesztő, tehát nem csak antológiákról van szó esetében, hanem valami olyan sorozatról, amibe ez a



regény is beletartozik - talán csak a „paste” billentyűkombináció átkáról van szó.

A kötet nagyon - és ezt a lehető legtöbb módon kellene hangsúlyozni - erős koncepcióval rendelkezik. Igyekszem nem lelőni a poént senki számára - divatosabb nyelvezettel ilyenkor légtérelőket kellene, hogy emlegessek - de annyit azért elárulok, hogy a regény nem is igazi regény, hanem laza szálakkal összefüggő novellák sorozata, melynek központi alakja, ami összeköti őket, egy különleges fegyver.

A kötet ennek megfelelően öt könyvnek nevezett részből áll, amit egy prológos és egy epilógus foglal keretbe. A kötet végén függelék, és köszönetnyilvánítás is van, amiben láthatjuk, hogy sok éves munka kellett hozzá, hogy a regény elkészüljön - látszik is rajta a ráfordított idő.

A kötet címe egyébként érdekes, és sajnos nem a legszerencsésebb. A bosszúangyal kifejezés a Papok, paplovagok első kötetének megjelenése (1999) óta köztudottan Uwel paplovagjait jelenti. Na, most, a regényben ilyen nincs, illetve csak nagyon érintőlegesen - hozzáteszem, a legjobb helyen és szerepben, okkal - de ezt a labdát akkor sem ütötték le - a jelenség kísértetiesen hasonlít a Tuan Orwella átkánál elkövetett hibájához, amikor sikerült a kötetet anélkül megírni, hogy bárki foglalkozott volna az egyébként ezen a néven futó Orwella-szervezettel. Kicsit sántít, mint minden hasonlat, de olyan ez, mintha egy Dúlásról szóló műben nem szerepelne Ó-Pyarron. Persze a szövegből kiderül - pontosabban beleképzélhető - hogy kicsit szélesíti, és akár eredetet ad a kifejezésnek, de azért sántít a dolog - nyilván nehéz volt a címválasztás, de megítélésem szerint sikerülhetett volna szerencsésebben.

A témaválasztás nagyon jó, nagyon egyedi, nagyon előremutató, és igazán MAGUS-os. Nehéz rá szavakat találnom, az egész történet összessége zseniális! Végre egy igazi MAGUS szerző, egy igazi MAGUS regénnyel - mondom, nehéz lesz tartani a szintet. Malcolm J. Hunt úgy nyúl hozzá a MAGUS világához, ahogy az egy igazi MAGUS írótól elvárható, tisztelettel, a hagyományok követésével, ugyanakkor kellő ötlettel, mögöttes koncepciókkal, érdekességekkel. Példa értékűnek tartom, amit és

ahogyan tett a regény megírásával, remélem, sok követője akad majd.

A regény történeteit egy különleges fegyver köti össze - leírhatom, hogy kétélű csatabárd, mert úgyis látszik a címlapon - ami viszont - bár jelentős mennyiségű saját ötlettel tölthetett fel - mégis csak egy eredeti, MAGUS-os fogalom, még a Papok Paplovagok egyik félmondatából - aminek a felhasználását nagyon pozitívnak tartom. A prológos és az epilógus a többi fejezet fényében a MAGUS jelenéhez viszonylag közel (konkrétan a Psz. X. század végén) játszódik, míg a többi könyv, az időben visszafelé haladva, más-más korban, más-más szereplők szemszögéből mesél el egy-egy történetet, amiket a csatabárd köt össze. Olyannyira, hogy a végén nemcsak novellához is méltó csattanó csattanóval záródik le a történet, de az olvasó a korábbi MAGUS olvasmányaiban tapasztaltakra ismerhet rá, így illeszti be a szerző az egész történetét mindannyiunk közös, már ismert Ynevébe.

A könyvek, tehát a novellák mellett, hogy az adott kor megjelölését viselik címként, egységesen, kaptak időmegjelölést is, hogy a cselekményüket el lehessen helyezni - ezekben azért akad hiba/érdekesség, de ezt majd a megfelelő helyen.

Az egyes történetekről az mondható el, hogy érdekesek, a stílus követhető, a nyelvezet ehető, érthető, én kifejezetten élvezhetőnek találtam. A regény - ha még nevezhetjük így - nagyon hasonlít az annak idején nagyszerű Anyrok alkonya - Lobogók hajnala antológia párosra, tehát önmagában is értelmezhető, jól megírt érdekes történetek, de igazán nagyot akkor üt, annak ad, aki azért ismeri Ynevet, olvasott és emlékszik jó pár dologra, és képes meglátni az összefüggéseket, rejtett utalásokat, eddig nem létező magyarázatokat. Zseniális. Az is a sajátos szerkezet előnyére írható, hogy mentes a regények gyakori unalmas részeitől, amikor a szerző nem tud mit kezdeni a karakterekkel, vagy a történettel, csak vinni kell a dolgot előre... mivel a Bosszúangyal novellákból áll, ezért ebben nincs ilyen, az olvasónak nincs ideje megenni a történetet, mert máris egy másikat kap.

A **Prológus**, ami a Hetedkorban játszódik, megteremtve az keret egyik felét, Erionba vezeti az olvasókat, és megismerhetünk belőle egy kalandozócsapatot, ami példás összetartással pénzt és áldozatokat nem kímélve küzd társuk megmentéséért. Természetesen már itt képbe kerül a titokzatos csatabárd, amiről azonban még semmi fontos nem derül ki - és jól is van ez így. A fejezetet élő szereplők, hihető és érdekes motivációk, jó nevek, érdekes cselekmény jellemzi. Egy kis Erion, egy kis Tharr, és persze intrika, harc. Az író már itt elkezd apró újításait, ötleteit hozzátoldani Ynev világához, amik nem kell, hogy bármit is felborítsanak, csak színeznék egy kicsit, hogy kapjunk illet is a történet mellé. Lezárásaként semmi nem oldódik meg, csak elindulnak a szereplők, valahová, aminek később még lesz jelentősége. Szintén az átgondolt, erős koncepció és szerkezet része, hogy a keret, tehát e Prológus még egyes szám harmadik személyben meséli ez a történetet, míg ez később - okkal - megváltozik.

Az **Hatodkor** könyve a Kyr Birodalom bukása utáni Ryeki időkbe vezeti vissza az olvasót, ahol - immár egyes szám első személyben - egy szolganépből való rabszolga szemén keresztül láthatjuk az eseményeket. Az ábrázolás nagyon jó, hiszen ebben a módban lehetősége van az írónak a főszereplő gondolatain, akár téveszméin keresztül ábrázolni mindazt, amit és ahogyan egy rabszolga akkoriban láthatott és átélt. Végül itt is egy már megírt történelmi eseményt vesz elő az író - kitalálhatott volna akármit, de fontosnak érezhette a már megírt Yneven maradni - és előkerül a csatabárd is - megfelelő szerepben és jelentőséggel.

Ez a könyv kicsit tele van a különböző népek és al-népek és elszármaztatott utódnépek neveivel, ami között bár kevés új van, ugyanakkor külön érték sem társul hozzájuk, csak halmozza a különösebb jelentés nélküli érthetetlen

szavakat. Persze azért a minimum benne van, de túl sokat nem tudunk meg róluk.

Az **Ötödör** könyv - fejezet - története Kyriában játszódik, az eseményeket egy judikátor (birodalmi ítéssz) szemén keresztül láthatjuk. Lám, lehet ám már megírt rangokat is találni... A novella kicsit krimis jellegű, hiszen egy gyilkosság ügyében nyomoz a főhős, és már az elején előkerül a csatabárd. Amellett, hogy a titokzatos fegyverről is megtudhatunk ezt-azt, több kyr történelmi részleten is végigmegyünk, és a szerző itt is képes volt követni a már leírt Ynevet, korábbi félmondatokból került elő a hadvezér, de talált módot arra is, hogy sajt ötleteivel egészítse ki a Kyria történetéből ismert fogalmakat. Érdekes koncepció a kicsit a meghódítottak szemével való látás, és az eddig „jó és szép” kyr hatalom árnyalása is. Szép lassan kötjük hozzá a bosszút a csatabárdhoz.

A **Negyedkor** címet viselő könyv már Crantába vezet, egy itteni uralkodó-gyermek szemszögéből nézhetjük az eseményeket - persze kicsit megbolondítva a történetet, mert bejön egy másik nézőpont is - de nem akarom elvenni senkitől az olvasási élményt - mert az bizony van neki! A fejezet követi a korábbi crantái művek epikus stílusát, és egy legenda-részlettel kezdődik és zárul. A történet itt is nagyon érdekes, és fordulatos, természetesen a csatabárd is előkerül a végén. A cranta ábrázolás nagyon jó - elvégre az író annak idején írt is a crantás Hallgat az ég kötetbe, találunk utalásokat is több novellára. Ami külön érték, hogy itt is a már leírtakat követi, nem talál ki például új isteneket az amúgy is számos mellé, hanem a már meglévőket használja s színezi tovább. Példaértékű.

Nekem a főhős kicsit pózörnek tűnt ugyan, kevésbé volt logikus és elképzelhető, hogy dacos gyermekként valami elszólásért élve megnyúzzattat egy katonát, de a tanácsnokát „mindennek elhordja”, veszekszik vele, szenved, de nem tehet/tesz semmit... persze a kaotikuság így talán kifejezőbb, és lehet, hogy pontosan ez volt a cél.

Sajnos ebbe a fejezetbe a láthatóan körültekintő munka ellenére is került hiba, ugyanis a Summarium óta tudjuk - noha szócikként csak a gnómos kötetben jelent meg, de még ott is helyesen -, hogy az Uscha az egy bizonyos ősi, szent, hatalmas fa (A végzet masinériái,311/6), és az „ő fiai” az uscayha fák, amiből az elf íjak készülnek.

Ezt sikerült összekeverni, és nem sikerült kijavítani. Ugyancsak a fejezet negatív érdekessége, és én a hibák közé sorolom, az elfek „lombevőnek” hívását. Persze rendben, crantai szemszögből, és szükség volt valami megvetőre, de ez egy helytelen és alaptalan kifejezés is. Szintén a Summarium óta tény, hogy az elfek bizony esznek húst is, tehát nem indokolt őket valamiféle vege-elszármazású bántással illetni. Ez a lombevő kifejezés a szerepjátékosok körében elterjedt, az IRL vegetáriánusok iránti megvető kifejezés szerepjátékban meghonosodott jelenségének írói kivételése.

A következő már a **Harmadkor** fejezet, ami ugyancsak remekre sikerült. A főszereplő - egy eddig példátlan - Snil, azaz gyíklény. Az író zseniálisan alkalmazza a Summarium gyíklényes részének stílusát, az egész fejezetet sikerült abban a hangulatban megírni és átadni. Igazi élmény. A Snil nép történetébe és problémáiba tekinthetünk bele itt, természetesen nem megfélemlítve a csatabádról, aminek szépen alakul a története, igaz, az időben visszafelé, ami kicsit zavaros, de ez nagyon jó és valószínűleg szándékos is. Itt is kapunk az író saját ötleteiből, apró koncepcióiból az aunok és a gyíklények vonatkozásában, amik nem bántóak, nem borítanak fel semmit, és alkalmazkodnak a MAGUS-hoz - így kell ezt csinálni.

Sajnos hiba is csúszott a rendszerbe. A fejezet időben való tájolója ugyanis egy soha eddig nem látott időszámítást használ, ami Snil kinyilatkoztatásának idejétől számol. Ezzel még nem lenne baj, sőt, mondhatnánk, hogy érdekes újdonság, azonban a novellában a főhős, aki ráadásul a snil nép tudója, tehát ha valaki, ő biztosan ezt kellene, hogy használja, mégis a nagy áradások számával jelzi az időt, következetesen többször is, még véletlenül sem alkalmazza büszke népe saját időszámítását... ez bizony egy kis belső logikátlanság. Az oka pedig az, hogy nem dolgozták ki rendesen ezt az időszámítást, tehát ha a snil a novellában ezt használná, sem mondana nekünk olvasóknak, Ynevet ismerőknek semmit, nem tudnánk tájolni a történetet, mert nem ismerjük - soha sehol nem is jelent meg - snil kinyilatkoztatásának ideje a pyarroni - vagy bármely más ismert időszámítás szerint. Meg lehetett volna adni, az író merészebb lépéseket is tesz a novelláiban. Ez azonban apróság a történet számos pozitív tulajdonságához és összképéhez képest.

Elérkeztünk az ötödik könyvhöz, a **Másodkorhoz**, ami ha lehet, még zseniálisabb, mint az előzők. A főhős itt egy ősaquir. Nagyon nehéz téma, nézőpont, de meglátásom szerint az író kiválóan teljesítette az általa kitűzött feladatot. Teljesen hihetően ábrázolja az aquirók gondolatvilágát, új összetett szavakkal - kaptárváros, fivér-ellenség, szipolycsápok - teremti meg a Summarium aquirós leírásainak hangulatát. Itt is találunk új ötleteket, ezzel is aquirósítva a hangulatot, az örvény- és a kristálysíkon történő folyamatos tájékozódással. Ez a novella sem mentes a koncepcióktól, értékes adalékoktól Ynevezhez, azzal az óvatos tisztelettel, ahogy a szerző végig kezeli, bármelyik témához nyúljon is. Kiderül egy-s már a trollokról, koncepciót az az eddig a levegőben lógó elf alakváltók mögé, és sorolhatnám még. A történetben egy aquir nagyúr szolgálai versengenek uruk kezéért, kellően átítatva az egymás elleni áskálódással, az aquirós intrikával is.

Ugyanaz a hiba ebben a fejezetben is előjön, mint az előzőben, a következetesség ennek az elejére is időbeni tájolókat követelt, és azt meg is kapjuk a Terdt Tanács alapításához viszonyítva... ami ugyancsak használhatatlan, tekintve, hogy ennek az idejét sem tudtuk még meg soha, és az író sem találta ki és tárta elénk. Emellett, kicsit hangulatgyilkos lenne, ha a több tízezer esztendő élők aquirók években számolnának. Persze lehetne, de ebben a témában elég jó támpontot ad a Rúna elf naptáras cikke, ahol a kevesebb, mindössze csak másfél-kétezer évet élő elfek sem használják már az éveket... Ez azonban megint csak apróság.

A kötet utolsó novellája az **Epilógus**, ami csupán egy évvel játszódik később, mint az eleje. Méltó lezárása a kötetnek, több meglepetéssel is fellebbenti a fátylat végre a titokról, és hagyja, hogy az eleje óta épülő kép végre összeálljon teljes egészében, no persze nem minden fordulat és csattanó nélkül. Persze néhány koncepcióval, néhány rejtett utalással. És mindezt úgy, hogy a végén még egyszer visszakanyarodik a valós Ynevezhez. Külön öröm volt olvasni a pyarroni hitmagyarázatok

sajátságait, ami még eddig sehol nem jelent meg nyomtatásban, de nem csak ebből kapunk koncepciót. Régen láthattunk ilyen zseniálisan kivitelezett MAGUS, és valódi MAGUS kötetet. Hibaként is mindössze csak annyit hozhatok fel, hogy a szereplő kráni tizenhármak egyikének a nevét rosszul írják - ami elképzelhetetlen számomra, honnan jött ilyen alapos munka mellett.

A függelékben egy szószedetet találunk. Egy, a kötethez hasonlóan szép és jó és elégedettségre okot adó szószedetet. Egy olyat, ami valóban a kötetet támogatja. Ami nem átírt, hanem kiegészített szócikkkel van tele. Akad egy-két újdonság is, de ezek valóban kellett a történethez. Öröm volt feldolgozni. Egyetlen, bár ordító hibát találtam, ami ráadásul szintén nem koncepció, egyszerű elírásról lehet szó, ugyanis a dzsah istenek csak az egyik szereplő révén kerülnek említésre. A szószedet ugyanis Dzsahot, mint a kereskedők és a tolvajok istenét említi... holott mind a kettőnek van sajátja. (Galradzsa és Doldzsah). Lehet, hogy fel sem tűnik, de egy ilyen minőségi munkába nem kellett volna.

A mű köszönetnyilvánítással zárul, amit meg is érdemel mindenki, akinek köze volt ehhez a könyvhöz.

Összefoglalva egy különleges kötetet tudhat magáénak, aki a Bosszúangyal kézbe veszi. Nem csak kezdő olvasóknak, de gyakorlott MAGUS-osoknak is tartogat élményeket. Jól megírt novellák, erős koncepció, érdekes cselekmények, MAGUS-os események és szereplők, a világot érintő koncepciók és magyarázatok, de újdonság is akad bőven. Különböző

nézőpontok, mind saját stílussal, hangulattal, zseniális megvalósításban, és a világ iránti olyan tisztelettel, ami nélkül nem is szabadna a MAGUS-hoz nyúlni. Le a kalappal. Ritkán szoktam ennyire konkrétan javasolni, de ezt a könyvet el kell olvasnia mindenkinek, aki szereti a MAGUS-t, aki vágyik még jó MAGUS kötetekre, mert régóta hiányolhatjuk ezt a színvonalat. Malcolm J. Hunt Bosszúangyala apró hibái mellett is méltó helyre kerülhet a legjobb MAGUS-os kötetek közé, és az is nyugodtan kijelenthetjük, hogy a Delta Vision által kiadott kötetek között is magasan az első helyen van. Őszintén remélem, hogy lesz még folytatása ennek a munkának, és a szerző nem kerül azok sorsára, akik lassan eltűntek, mert igazán értékeset tettek a MAGUS-hoz. Én olvasóként, kalandmesterként is csak azt tudom mondani, hogy szeretnék még újabb „Bosszúangyalt”. Gratulálok, csak így tovább!

2016.05.30.

Szerző: Magyar Gergely

Forrás: Kalandozok.hu

Hozzászólás, vélemény, észrevétel:
magyargergely@kalandozok.hu